

Две творения - на природата и на човешкия дух, се извисяват над Банско в съвършена хармония – върховете на Пирин и църковната кула-камбанария.

На фона на величествената снага на Пирин, часовниковата кула–камбанария се издига със строга красота. В покоряваща ѝ безупречна простота нищо не е излишно и нищо не липсва – камък, дърво и метал продължават чрез материята триединството на християнската вяра.

През 1835 г. будните банскалии построяват най-голямата за своето време, а и за дълго след това, църква и я именуват „Света Троица”. Нищо не може да спре устрема им към възраждане на българския дух и заявяването на висок глас на принадлежността към род и вяра. Броени години след построяването на църквата, въпреки бедността и недоимъка, въпреки турския гнет, банскалии се захващат с още един голям градеж – кула-камбанария в двора на храма. Успяват да я завършат през 1850 г.

Какво по-недвусмислено и категорично волеизявление на горд дух и човешко достойнство от гранитна кула с църковни камбани, часовник и над всичко – християнски кръст?!

Вече 170 години, погледът от всички точки в Банско и планината се спира на християнския символ върху кулата-камбанария. Каменното тяло на постройката се издига на височина 30 метра, а над него е дървената кула, върху чийто покрив майсторите монтирали красив дървен кръст.

Неумолимият ход на времето обаче дълбае своите следи по кръста. Повече от век и половина след поставянето му най-високо в Разложката котловина, се налага той да бъде подменен с нов – напълно идентичен с първообраза. С направата му се захващат родолюбиви банскалии. Както и през 1850 г., за изработването му е избрана многовековна черна пиринска мура.

Инициатор на богоугодното и родолюбиво дело е иконом Георги Касапинов от храма „Света Троица”.

Разказът му:

„През лятото на 2014 г., с братята Костадин и Здравчо Радонови се качихме на покрива на камбанарията да подменим счупените керемиди. Освен това, огледахме дървения кръст и установихме нуждата от незабавна и неотложна подмяна. Частична реставрация на стария кръст е правена през 70-те години, когато са били подменени само декоративните му елементи, но сега се налагаше да бъде подменен изцяло.

Подехме инициатива. След като получихме благословение от Н.В.Пр. Неврокопския митрополит Серафим и председателя на храма иконом Янко Русков, започнахме да търсим подходящо дърво за изработването на нов кръст. Това трябваше да бъде пиринска черна мура.

Започнахме да обикаляме планината. Заедно с Михаил Кадев, Александър Цигорийн, Костадин Петаков, Христо Драгов, Георги и Сашо Атанасови, намерихме една паднала черна мура над хижа Бъндерица. От дървото беше останал около 5 м ствол с изгнила беловина, а останалата сърцевина беше с размер 1,20 м. След като получихме разрешение от НП”Пирин”, отрязяхме нужната част и с цапините свалихме дървото до пътя. Все повече хора се включваха в работата – помогнаха Николай Вишанин за превоза до Банско, Костадин Захов и Кирил Юнчов за разбичването.

Работата по изработката на кръста ни спореше. Особено ни стана драго, когато по годишните кръгове на мурата изчислихме, че дървото е на над 700 години – имало я е още преди България да падне под турско робство.

С Божията помощ и подкрепата на съратници, изработих новия кръст. Не се отклоних в нищо от оригиналния – спазени са всички размери и украси.

Три години по-късно получихме разрешение от Паметниците на културата /НИНКН/ за подмяна на кръста. Един инцидент обаче ни накара да побързаме. Орнамент от кръста – дървена топка с метален пирон, който я е държал за основното тяло, падна току до английски турист. Само Божията намеса не допусна да стане най-лошото. Веднага се

заехме със свалянето на стария кръст. Монтирахме скеле и на 21 септември 2017 г. на върха на кулата поставихме новия кръст.

Църковното настоятелство на храма „Света Троица“ взе решение да дари на Музеен комплекс Банско стария кръст. Сега той може да бъде видян в Постоянната иконна изложба /Метоха/.

От името на всички миряни изказвам благодарност към хората, които с труд и средства участваха в това начинание: Михаил Кадев, Иван Асев, Иван Загорчин, Живко Кърпачев, Александър Цигорийн, Петър Клечеров, Георги Даутев, Георги Пицин, Георги Юнчов, Костадин Скабрин, Иван Ковачев, Георги Малчов, Иво Лалев, Борис и Благовест Лазарови, Христо Калайджиев, Александър Мацурев, Сашо Вълков, Пенчо Глушков, Иван Драгосинов, Валери Золоторьов и др.

Благодарни сме на Бог, че ни дари здраве и сили да възобновим и продължим делата на нашите предци.”

{gallery}news-kalo/19-02-2020/kula{/gallery}